

**Proces-verbal al negocierilor
cu privire la cooperarea în dezvoltare
între Guvernul Republicii Moldova
și Guvernul Republicii Federale Germania
15 octombrie 2013, Chișinău**

1. Introducere

Negocierile cu privire la cooperarea în dezvoltare între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Federale Germania au avut loc pe data de 15 octombrie 2013 la Chișinău.

Delegația Republicii Moldova a fost condusă de Domnul Ion Gumene, șeful Direcției Coordonarea Politicilor și Planificarea Strategică a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova. Delegația Republicii Federale Germania a fost condusă de Doamna Annette Seidel, șef direcție în cadrul Ministerului Federal al Cooperării Economice și Dezvoltării.

Listele delegațiilor pot fi găsite în anexele 1 și 2.

Negocierile au fost purtate într-o atmosferă de cooperare bună și deschisă. Delegația germană a salutat eforturile Guvernului moldovean de apropiere în continuare de Uniunea Europeană în cadrul Acordului de Asociere cu UE și al Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Comprehensiv (DCFTA). Guvernul Republicii Federale Germania consideră această politică a Uniunii Europene drept model ambițios al unei cooperări de lungă durată, în cadrul căreia Republica Moldova stabilește intensitatea și viteza realizării. În cadrul posibilităților sale, Guvernul Republicii Federale Germania este gata să sprijine Republica Moldova la implementarea directivelor Acordului de Asociere (inclusiv DCFTA) prin cooperarea bilaterală în domeniul dezvoltării.

2. Aspectele principale ale cooperării

Cele două părți au declarat intenția de a continua cooperarea bilaterală în domeniul dezvoltării axată pe următoarele aspecte luând în considerare procesul apropierii de Uniunea Europeană:

- **Democrație, Societatea Civilă și Administrarea Publică**
- **Dezvoltarea economică durabilă**

3. Cooperarea curentă

3.1 Cooperarea financiară (FZ)

Următoarele proiecte se află în derulare prin Banca de Dezvoltare a Germaniei KfW (Institutul de Credit pentru Reconstrucție):

3.1.1 Promovarea întreprinderilor micro, mici și mijlocii/ Participarea la administrarea fiduciară a Pro Credit Bank Moldova (PCB Moldova)

Obiectivul măsurii de cooperare financiară (FZ) este îmbunătățirea durabilă a accesului la credite și serviciile financiare pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii (ÎMMM), precum și pentru gospodăriile cu venituri mici și mijlocii în primul rând din zona rurală a Republicii Moldova, la fel și implicarea acestor grupuri de persoane în sistemul financiar formal.

Din partea cooperării financiare a Germaniei s-au folosit surse fiduciare pentru obținerea unei participări la PCB.

3.1.2 Promovarea infrastructurii sociale

Mijloacele, care sunt la dispoziția acestui proiect, urmează a fi utilizate pentru promovarea infrastructurii sociale. Proiectul vizează îmbunătățirea instituțiilor de bază ale infrastructurii sociale (educație, sănătate, apă, curent electric) pentru populația rurală și din orașele mici din Moldova. Contribuția germană este o parte a proiectului mai mare al guvernului Republicii Moldova, care se implementează prin Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM), cu suportul a mai mulți donatori.

Acest proiect se află în derulare din vara anului 2011. Proiectul este axat pe regiunea geografică din nordul țării, și anume pe localități, care până acum n-au primit nici o susținere din partea FISM-ului. În afară de aceasta proiectul cuprinde o componentă cu proiecte pregătite în comun de localitățile din regiunea transnistreană și din zona centrală a țării, cărora li se atribuie o importanță politică sporită reieșind din relațiile dintre aceste două părți ale țării recent îmbunătățite. A treia componentă „Sursele de energie regenerabilă și eficiența energetică” oferă posibilitatea, de a acumula experiență în domeniul tehnologiilor inovative de aprovizionare cu căldură a edificiilor publice utilizând proiecte-pilot. Ca rezultat al intervenției experților, FISM-ul are drept scop de a utiliza această componentă pentru testarea elementelor tehnologiei „Casa pasivă” și a arderii biomasei.

3.2 Cooperarea tehnică (TZ)

Ambele părți au convenit să prelungească cooperarea tehnică în special cu următoarele teme:

- **Consolidarea guvernării locale și descentralizarea**
- **Promovarea cooperării inter comunitare**
- **Planificarea și programarea integrată la nivel local, regional și național**

Următoarele proiecte se află în derulare prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ):

3.2.1 Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova

În cadrul identificării la nivel național a proiectelor investiționale, împreună cu reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor precum și cu instituțiile de Dezvoltare Regională au fost selectate pentru promovare și cofinanțare cinci proiecte pilot. Obiectivul modulului sună în felul următor: „Serviciile publice în comunitățile rurale selectate în cele trei sectoare prioritare s-au îmbunătățit: gestionarea deșeurilor, aprovizionarea cu apă potabilă și tratarea apelor reziduale și eficiența energetică a clădirilor publice”.

Complementar la aceste măsuri investiționale, în vederea ameliorării concrete a aprovizionării populației rurale, au fost elaborate și implementate diferite acțiuni întru sporirea eficienței și capacității actorilor implicați. Pe lângă consultanța acordată celor trei Agenții nou-formate de Dezvoltare Regională la realizarea celor cinci măsuri-pilot în trei sectoare prioritare, proiectul are ca scop sporirea capacităților lor de planificare și implementare. Împreună cu instituțiile-partener regionale și naționale proiectul susține administrația locală în planificarea și implementarea proiectelor, inclusiv finanțare și gestionare, asigurând coordonarea și integrarea strategiilor și programelor sectoriale. Competența tehnică și economică, procedurile administrative interne precum și orientarea spre client a companiilor ce prestează servicii comunale se află de asemenea în centrul activităților proiectului.

Grupul țintă al acțiunii este populația din 35 localități rurale din cele trei regiuni Nord, Centru și Sud. Cu participarea ministerelor-partener se va da atenție faptului ca experiența să fie preluată nu numai de către localitățile susținute nemijlocit de proiect, ci să fie multiplicată în întreaga țară prin intermediul Agențiilor de Dezvoltare Regională, Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) și Academiei de Administrare Publică. Ținând cont de faptul că până în prezent nu există un cadru legal dezirabil pentru implementarea proiectelor prin implicarea a mai multor localități/comune și descentralizare fiscală împreună cu partenerii de implementare, proiectul va elabora proceduri și posibilități legale pentru cooperare intercomunitară (CIC) și va susține autoritățile locale de a le aplica în contextul proiectelor pilot.

Proiectul are o durată de 5 ani (01/2010-12/2015) cu un volum de până la 12.600.000 euro, inclusiv cofinanțarea din partea Ministerului Afacerilor Externe al României de 700.000 euro, precum și din partea Agenției Suedeze pentru dezvoltare și cooperare internațională (SIDA) în sumă de 3.300.000 euro.

3.2.2 Fondul pentru dezvoltarea regională

Complementar la proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, menționat mai sus, și la Fondul Național existent, a fost creat un cont special pentru dezvoltarea regională pe lângă Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. Contul a fost pus la dispoziție prin transferul unei plăți anticipate în mărime de 6,99 milioane euro până la finele anului 2012. În baza acestui fond au fost lansate licitații pentru măsuri investiționale axate pe îmbunătățirea serviciilor comunale. Conform domeniilor de intervenție ale proiectului în derulare „Modernizarea serviciilor publice locale”, fondul oferă mijloace financiare exclusiv

pentru investiții în domeniile: aprovizionarea cu apă, tratarea apelor uzate, gestionarea deșeurilor și eficiența energetică a edificiilor publice.

3.2.3 Fondul de studii și specialiști

Din Fondul de studii și specialiști vor fi finanțate măsuri de un volum mai mic. Scopul constă în pregătirea și examinarea proiectelor de cooperare tehnică, realizarea achizițiilor în volum limitat, precum și a măsurilor de formare și perfecționare a specialiștilor-parteneri. Următoarele măsuri se află în prezent în derulare:

- Organizarea unei instruirii în Germania a cadrelor didactice din domeniul lăcătuși auto din școlile profesionale din Moldova.

Instruirea cu o durată de trei săptămâni a fost sugerată de Senior Expert Service (SES), bazându-se pe măsurile din cadrul diferitor proiecte de instruire profesională desfășurate până acum – printre altele pe proiectul finisat în mai 2013 de promovare a Camerei Meșteșugărești – susținerea formării profesionale orientate spre aspecte practice. Fiind o acțiune de formare a formatorilor, ea urmează să sporească calitatea instruirii în domeniul reparației autovehiculelor din instituțiile medii profesionale din Moldova. Instruirea ca măsură singulară urmează a fi efectuată la începutul anului 2014.

- Examinarea dotării laboratorului pentru securitatea produselor alimentare
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova a elaborat un proiect pentru crearea unui laborator, care va examina produsele alimentare la conținerea reziduurilor de pesticide. Inițial în acest proiect au fost deja implicate România și Israelul în calitate de co-finanțatori potențiali; în vara 2012 s-a interpelat și la Germania – un alt partener posibil. În septembrie 2012 a avut loc instituirea grupului comun de experți din Moldova și din România cu scopul examinării acestui proiect, participarea germană a fost finanțată din Fondul de studii și specialiști.

3.2.4 Consilierea Prim-ministrului în domeniul promovării dezvoltării economice

Din ianuarie 2013, proiectul s-a dezvoltat în baza consilierii economico-politice a Prim-ministrului Republicii Moldova, care a fost lansată în noiembrie 2011, și a aprofundat procesul de consiliere. Din partea cabinetului Prim-ministrului vor fi reînnoite bazele instituționale pentru promovarea investițională de succes. Consilierea se concentrează asupra îmbunătățirii climatului investițional, susținerii Prim-ministrului în lucrul cu investitorii străini potențiali și cei existenți, la fel și asupra consolidării gradului de cunoaștere a Republicii Moldova ca un loc atractiv pentru investitorii de peste hotare. Între întreprinderile moldovenești și cele străine au fost stabilite circa 40 de contacte noi în așa domenii ca produsele agrare, elaborarea soft-urilor și producție textilă. Perioada derulării acestui proiect este planificată până în decembrie 2015 (3 ani).

3.2.5 Dotarea locurilor de muncă cu aparataj modern de anestezie

În cele șapte spitale selectate, locurile de muncă dotate cu aparataj de anestezie au fost ajustate la standardele europene. Pe lângă livrarea aparatajului modern de anestezie, în coordonare cu Ministerul Sănătății, au fost oferite cursuri de instruire și perfecționare ce țin de utilizarea aparatajului respectiv pentru medicii anesteziști, la

fel și pentru asistentele medicale. Obiectivul de vârf al acestor acțiuni constă în crearea echipei proprii de tutori în Moldova, care pe viitor va întreține relații de parteneriat între societățile de profil în domeniul anesteziei din Europa și medicii anesteziști din Moldova. Prin aceasta în Moldova se vor implementa prevederile europene de siguranță în domeniul anesteziei. Mijloacele în mărime de 250.000 euro se vor valorifica din SFF (Fondul pentru Studii și Specialiști) până la finele anului 2013 pentru organizarea cursurilor și evenimentelor de instruire, care ar promova perfecționarea medicilor anesteziști cu efect durabil.

4. Alocări noi și reprogramări

Cooperarea bilaterală financiară și tehnică între Republica Federală Germania și Republica Moldova a început în 1993. Volumul total valorificat până acum constituie circa 58,9 milioane euro.

Pentru anul 2013 Republica Federală Germania acordă Republicii Moldova mijloace în mărime de 14 milioane euro pentru continuarea cooperării tehnice și financiare. Mijloacele sunt acordate în calitate de ajutor financiar nerambursabil. Din această sumă, 8 milioane de euro revin proiectelor din domeniul cooperării financiare și 6 milioane de euro – proiectelor din domeniul cooperării tehnice.

Pe lângă aceasta 1,5 milioane de euro vor fi reprogramate din cooperarea financiară acordată pentru anul 2006.

4.1 Utilizarea mijloacelor din domeniul cooperării tehnice

Mijloacele sunt prevăzute pentru următoarele proiecte în domeniul **cooperării tehnice**:

4.1.1 Modernizarea serviciilor publice locale **2,0** **mil. euro**

Este prevăzută următoarea majorare a mijloacelor în mărime de 2,0 milioane euro pentru continuarea acțiunilor descrise în punctul 3.2.1.

Partea moldovenească a informat privitor la modificările legale ce urmează a fi întreprinse în domeniul descentralizării și dezvoltării regionale, acest domeniu de reforma ramâne prioritar pentru Guvernul Republicii Moldova.

4.1.2 Consilierea Guvernului **1,0 mil. euro**

Majorarea mijloacelor pentru continuarea proiectului menționat mai sus în domeniul consilierii economico-politice a Prim-ministrului. Din partea cabinetului Prim-ministrului vor fi create bazele instituționale pentru promovarea investițională de succes. Consilierea se concentrează asupra îmbunătățirii climatului investițional, susținerii Prim-ministrului în lucrul cu investitorii străini potențiali și cei existenți, la fel și asupra consolidării gradului de cunoaștere a Republicii Moldova ca un loc atractiv pentru investitorii de peste hotare.

În cooperare cu Cancelaria Federală și la solicitarea noului Guvern din iulie 2013 a fost angajat un alt consilier, care trebuie să acorde sprijinul Guvernului în procesul de apropiere de Uniunea Europeană. Mai amănunțit acest consilier trebuie să presteze servicii de consultanță și coordonare pentru Cancelaria de Stat în întrebările politicii

strategice și în cele structurale. Perioada angajării specialistului pe termen scurt urmează a fi extinsă până la finele anului 2014.

4.1.3 Combaterea corupției

Partea moldovenească a informat privitor la eforturile depuse în domeniul combaterii corupției și a solicitat asistența într-o perioadă cât mai apropiată a unui Expert-CIM în cadrul biroului Prim-Ministrului Republicii Moldova în domeniul combaterii corupției și îmbunătățirea transparenței procesului decizional.

4.1.4 Alocări noi: consolidarea calității și eficienței în domeniul sănătății

3,0 mil.

euro

Partea moldovenească a exprimat aprecierile privitor la colaborarea pînă în prezent în domeniul sănătății (CIM-Expert, Echipament). În cadrul unui proiect nou, în cooperare cu Ministerul Sănătății al Republicii Moldova urmează a fi consolidate calitatea și eficiența în domeniul sănătății în Republica Moldova. Aceste activități urmează a fi implementate într-un termen rezonabil prin activități în domeniul ortopedic și traumatologic precum și în domeniul medical, dar și al managementului general și mediu, dotarea cu echipament medical necesar precum și școlarizarea specialiștilor.

4.1.5 Alte înțelegeri

„Cooperare patrulaterală întru îmbunătățirea siguranța produselor alimentare „

Ambele părți au convenit, să reorganizeze proiectul multilateral „Cooperare patrulaterală întru îmbunătățirea siguranței produselor alimentare” în unul bilateral. Proiectul urmează să fie implementat de către Institutul Federal de Metrologie (Physikalisch-Technische Bundesanstalt (PTB)) și Agenția pentru Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Asistența se va referi la implementarea standardelor internaționale în domeniul siguranței alimentare consolidării instituționale precum și la posibila acreditare a Agenției responsabile.

4.1.6. Implicarea experților pentru asistența consultativă din sursele Fondului pentru Studii și Specialiști

Conexiunea diferitor localităților de pe ambele părți ale râului Nistru este binevenită. În scopul realizării măsurilor comune de tratare a apelor și de eliminare a apelor reziduale în localitățile Criuleni și Dubăsari trebuie acordat suport din sursele Fondului pentru Studii și Specialiști.

4.2 Utilizarea mijloacelor din domeniul cooperării financiare

Resursele sunt prevăzute pentru următoarele proiecte ale cooperării financiare:

Proiect nou – Aprovizionarea cu apă potabilă și tratarea apelor uzate 6,5 mil. euro (5 mil. + 1,5 mil. euro din mijloace reprogramate (PN2006.7038.0))

Urmează a fi modernizat sistemul de aprovizionare cu apă potabilă și de tratare a apelor reziduale învechit și în mari porțiuni degradat. Aprovizionarea cu apă este deficitară în special în localitățile rurale. Guvernul Republicii Moldova consideră prioritar domeniul aprovizionării cu apă și canalizarea. În urma deciziei Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică a fost aprobat proiectul extinderii rețelei Chișinău pentru Strășeni și Călărași inclusiv pentru localitățile rurale adiacente acestora. De asemenea partea germană ar putea considera și alte proiecte din comunele din apropierea orașelor Bălți și Soroca de la Nord. Ar fi posibilă asocierea cu proiectele BERD. Ca alternativă s-ar putea verifica posibilitatea finanțării unui angajament în domeniul aprovizionării cu apă potabilă și a tratării apelor reziduale în orașul Cahul prin intermediul Cooperării Financiare în cooperare cu proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale”.

Majorarea volumului proiectului „Infrastructură socială și eficiență energetică prin Fondul de Investiții Sociale în Moldova (MSIF) 2 mil. euro

Prin intermediul acestui proiect vor fi realizate proiecte mici prioritare la nivel local din domeniul infrastructurii sociale. Aproape două treimi din proiectele singulare, realizate până în prezent în cadrul proiectului curent, vizează școlile și grădinițele, iar o treime – ameliorarea infrastructurii aprovizionării cu apă potabilă. Acțiunea, ca se implementează cu succes, urmează a fi extinsă și mai departe pe teritoriul Transnistriei.

Majorarea volumului proiectului „Susținerea întreprinderilor micro, mici și mijlocii / Participarea la administrarea fiduciară a PCB Moldova (Pro Credit Bank)”

1 mil. euro

Guvernul Republicii Federale Germania oferă Institutului de Credit pentru Reconstrucție posibilitatea de a obține în continuare o participare la capitalul propriu al unei bănci de micro-finanțare (ProCredit Bank S.A.), dacă după verificare se va constata eligibilitatea acestui proiect. În acest scop, Republica Federală Germania pune la dispoziția Institutului de Credit pentru Reconstrucție (KfW) o sumă de până la 1 mil. euro (cu litere: un milion de euro).

Dividendele aferente precum și încasările de pe urma înstrăinării sau lichidării vor fi returnate Institutului de Credit pentru Reconstrucție (KfW) ca administrator fiduciar al Federației, de aici fiind transferate în bugetul federal.

4.3 Reprogramarea Cooperării Financiare

Reprogramare în sumă de 1,5 mil. euro.

Ambele părți convin asupra reprogramării proiectului „Fondul de studii și specialiști” din anul 2006.

Mijloacele în volum de 1,5 mil. euro urmează de acum înainte a fi utilizate pentru proiectul nou privind aprovizionarea cu apă potabilă și tratarea apelor reziduale..

5. Alte forme de cooperare tehnică

Guvernul Republicii Federale Germania oferă Guvernului Republicii Moldova posibilitatea, la necesitate, să delege implementarea proiectelor de cooperare tehnică altor organizații cum ar fi de exemplu Centrul pentru Migrațiune Internațională și Dezvoltare (CIM) și Senior Experten Service (SES - Serviciul german al Experților Seniori).

Intru susținerea proiectelor Cooperării Tehnice, anul viitor la Chișinău GIZ intenționează să deschidă un birou GIZ cu direcție națională. Costurile vor fi acoperite de către Republica Federală Germania.

Partea moldovenească a solicitat suport în domeniul educației vocaționale. Prin intermediul acestui proiect se vor crea condițiile necesare pentru crearea forței de muncă calificate care să corespundă cerințelor pieței. Este planificată crearea unui Centru de Instruire Tehnică care va activa în cadrul Zonei Economice Libere Bălți, rezidenți a căreia sunt preponderent investitori din Republica Federală Germania. Acesta este un proiect-pilot, elaborat cu suportul universităților tehnice Ilmenau și Academia profesională Eisenach din Germania. Propunerea de proiect din partea moldovenească pentru un parteneriat de dezvoltare privitor la edificarea centrului de educație vocațională în cadrul zonei economice libere în Balti a fost propus și la moment se examinează în cadrul unui proiect tip Develop PPP, la Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare.

6. Declarații și clauze finale

6.1 Condiții pentru derularea proiectelor

Cele două delegații au convenit că toate serviciile menționate în acest Proces verbal (la punctul 4) pot fi realizate în cazul în care:

- Guvernul Republicii Federale Germania a luat o decizie pozitivă în urma examinării proiectelor de către KfW, GIZ sau de altă organizație însărcinată să implementeze proiectul;
- Este asigurată întreaga finanțare a proiectului;
- Acordurile (acorduri guvernamentale și acorduri de implementare a proiectelor), care corespund dreptului internațional și care urmează să fie încheiate, la fel și acorduri de finanțare și împrumut, acorduri de implementare a proiectelor cu KfW și GIZ sau cu alte organizații, cărora le este delegată implementarea proiectelor, au fost încheiate și au intrat în vigoare.

6.2 Baza juridică pentru cooperare tehnică

Baza juridică pentru cooperare tehnică o constituie Acordul cu privire la cooperarea tehnică între Republica Federală Germania și Republica Moldova, semnat pe 28 februarie 1994 la Chișinău.

Proiectul acordului-cadru nou cu privire la cooperare de dezvoltare între Republica Federale Germania și Republica Moldova, care deja a fost negociat în cadrul a mai multor întrevederi de coordonare, în curând va putea fi semnat.

6.3. Pregătirea proiectelor de Cooperare Financiară

Ambele părți au convenit că, pentru pregătirea și însoțirea proiectelor de Cooperare Financiară, convenite în cadrul acestor negocieri interguvernamentale, vor fi efectuate, în caz de necesitate, cercetări, expertize și misiuni de lucru cu experți. Aceste acțiuni vor fi coordonate prin KfW cu autoritățile de resort corespunzătoare. Mijloacele pentru realizarea acestor acțiuni vor fi puse la dispoziție de către Guvernul Republicii Federale Germania suplimentar la alocările acordate în cadrul cooperării bilaterale financiare. Ambele părți vor raporta despre implementarea și rezultatele acestor acțiuni în cadrul următoarelor consultări sau negocieri guvernamentale.

6.4 Clauza de pierdere a drepturilor în cazul neîndeplinirii înțelegerilor și clauza de înlocuire; mijloace nevalorificate a mandatului

Partea germană indică în special faptul, că alocările cooperării tehnice și financiare se pierd fără a fi înlocuite în caz dacă acordurile de implementare nu se încheie în timp de 7 ani din anul, când alocările au fost anunțate. Pentru alocările anului 2013, termenul limită este data de 31.12.2020.

În caz dacă unul sau mai multe proiecte menționate nu se implementează, sau se implementează parțial, el/ ele pot fi înlocuite cu un alt proiect/ alte proiecte numai cu acordul guvernelor ambelor țări.

În caz dacă în proiecte de cooperare tehnică după realizarea tuturor activităților rămân mijloace nevalorificate, ele urmează a fi transferate în fondul de studii și specialiști, ce ar însemna că nu este necesar de a întocmi un alt acord.

6.5 Selectarea proiectelor

Cele două părți au convenit că proiectele de colaborare bilaterală pentru dezvoltare să fie selectate și formate în baza criteriilor de promovare a dezvoltării. Colaborarea va viza în principiu îmbunătățirea situației politice, sociale, economice și ecologice în sensul unei dezvoltări durabile în Republica Moldova. Promovarea măsurilor din alte domenii decât cele menționate la punctul 2 nu este exclusă, trebuie însă să se limiteze la proiecte de necesitate fundamentală și cazuri stringente. Pentru măsuri de cooperare tehnică mai mici, stă la dispoziție Fondul de Studii și Specialiști.

6.6 Combaterea traficului de ființe umane și bună guvernare (good governance)

Guvernul Republicii Federale Germania salută eforturile guvernului Republicii Moldova ce țin de combaterea traficului de ființe umane. Ratificarea în luna mai anul 2008 a Convenției Consiliului Europei de combatere a traficului de ființe umane este privit drept un pas decisiv în acest sens. Adoptarea unui șir de acte normative ce se referă la protecția martorilor și repatrierea victimelor au fost menționate în mod deosebit. Guvernul Republicii Moldova a intensificat măsurile de combatere a traficului de ființe umane prin înființarea Centrului de Combatere a Traficului de Ființe Umane, alocarea mijloacelor financiare pentru Centrul de Reabilitare a Victimelor, precum și elaborarea unui sistem național pentru identificarea victimelor și victimelor potențiali la nivel local.

În afară de aceasta, Guvernul Republicii Federale Germania speră la noi progrese, mai întâi de toate în domeniul bunei guvernări (good governance) și protecției drepturilor omului pe care s-a axat Republica Moldova în cooperare cu instituțiile europene (PEV, Planul de Acțiuni UE - Republica Moldova, statutul de membru în cadrul Consiliului Europei).

6.7 Declarația anticorupție

Guvernul Republicii Federale Germania și Guvernul Republicii Moldova sunt de comun acord în aprecierea efectelor negative ale corupției:

- Ea subminează buna guvernare.
- Risipește mijloace financiare limitate și are efecte negative mari asupra dezvoltării economice și sociale.
- Periclitează credibilitatea cooperării pentru dezvoltare și sprijinul acesteia de către opinia publică și dăunează eforturilor tuturor celor ce se implică în promovarea unei dezvoltări durabile.
- Împiedică o competiție deschisă și transparentă, orientată spre preț și calitate.

Partea germană și cea din Moldova au convenit să conlucreze strâns pentru a garanta transparență, responsabilitate și integritate în utilizarea mijloacelor publice și pentru a exclude în colaborarea lor de dezvoltare posibilele condiții de practici de corupție.

7. Alți actori

Cooperarea sub formă de parteneriat a instituțiilor forțelor sociale germane - deci a instituțiilor nestatale, de exemplu fundațiile politice - are drept scop crearea și consolidarea grupurilor și instituțiilor nestatale. Ele au menirea să sprijine construcția pluralistă a societății. Guvernul Republicii Federale Germania și Guvernul Republicii Moldova salută acest angajament, care va completa pe cât e de posibil cooperarea bilaterală statală. Pentru contribuțiile corespunzătoare ale partenerilor germani care însoțesc și sprijină cooperarea, Ministerul Federal al Cooperării Economice și

Dezvoltării pune la dispoziție mijloace suplimentare care nu fac parte din acest protocol.

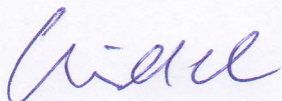
8. Negocierile guvernamentale următoare

Cele două părți au convenit să se informeze despre starea și progresul cooperării stipulate în acest proces verbal și în 2014 de a purta următoarele negocieri de coordonare. Locul și data vor fi stabilite mai târziu.

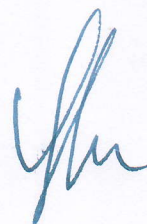
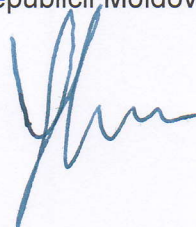
Acest proces verbal elaborat în comun în două exemplare similare a fost semnat în limba germană și în limba de stat a Republicii Moldova.

Chișinău, 15 octombrie 2013

Din partea delegației guvernului
Republicii Federale Germania

Din partea delegației guvernului
Republicii Moldova

Trecerea în revistă a alocărilor noi în formă de tabel

Activități	FZ/TZ	BMZ-Nr.	Tip	Alocare nouă (în euro)
Aprovizionarea cu apă potabilă și tratarea apelor reziduale	FZ	2013.6689.7	Proiect nou	6,5 mil. € (din care 1,5 mil. € din mijloace reprogramate - PN2006.7038.0)
Infrastructura socială Fondul de Investiții Sociale în Moldova (MSIF)	FZ	2009.6644.0	Continuarea	2 mil. €
Suținerea întreprinderilor micro, mici și mijlocii/Participarea la administrarea fiduciară a PCB Moldova (Pro Credit Bank)	FZ	2010.6704.0	Continuarea	1 mil. €
Modernizarea serviciilor publice locale	TZ	2008.2167.8	Continuarea	2 mil. €
Consilierea Prim-ministrului	TZ	2012.2515.0	Continuarea	1 mil. €
Consolidarea calității și eficienței în domeniul sănătății	TZ	2013.2290.8	Proiect nou	3 mil. €
Suma totală proiecte noi				14 mil. €
Suma totală (inclusiv reprogramările)				15,5 mil. €

6